

CSIKI LAPOK

Feltétel kiadó: Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ	Előzetes ár: Hétvége 6.— Feltételre 3.— Külföldre egy évre 12 Pengő. Megjelenik minden vasárnap	Nyitóléti költségek díja soronként 1 Pengő Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetési díjak a legelőzőbban számítottak. Kiadóhivatal: Csalokszere, Apafi Mihály-utca 15 sz.	Feltétel szerkesztő vitéz Révész Győző

Névtelen levelek

Irta: Maté-Török Gyula nyug. testőrzésed.

Hitvány, jellemtelen emberek mindig voltak! Névtelen leveleket mindig írtak ilyen emberek, de ez régebben igen ritkán esett meg. Az utóbbi két és fél év alatt járványzerűen lábra kapott ez a teljesen névtelen eljárás, annyira, hogy 1940 őszén Kolozsvár katonai városparancsnoka kénytelen volt falragaszokon megjelent Hirdetményben és az összes ottani napilapokban határozottan és keményen figyelmeztetni a lakosságot, hogy névtelen levelek tartalmát teljesen figyelmen kívül hagyja.

En az aljasság asóta annyira elharapódzott, hogy a honvédelmi minisztérium esévbén egy szigorú rendeletet adott ki ellene.

1942 karácsonyára én is kaptam egy névtelen levelet Budáról magyar rovására: melyben magánéletem legföltétebb lelki szentélyébe lőtt mérgezett nyilat egy névtelen levélíró. Kilitét sikerül: kikutatnom. Egy kb. 12 éves középsikolai leány írta, a ami aztán a legborzasztóbb, édesapja tollbamondására. En csak egyik fia vagyok a 14 millió magyar nemzet-családnak, tehát személyileg teljesen és tökéletesen feülemelkedek a megtörtént. Csak azt szégyenlem, hogy egy ősi magyar család igen értelmes feje ilyesmire vetemedhetett!... Szememben erkölcsi halott!

A Nemzeti Figyelő f. 6. márc. 7-i számában.

„Tökéletes magyar szellemet!”

c. cikkemre egy irodalmi partizán vagy komitácistól névtelen levelet kaptam. Az orvlövészek jellemtelenségéhez és szellemi alacsonyrendűségéhez méltán az én, pontokba szedett, verhetetlen, tárgyilagos érveimmel szemben nem tárgyi ellenérvek bizonyítékait, hanem szemérmetlen személyeskedést tartalmaz a levél — a „Köszoktatásügyi Tanács védelmében!” Erre csak annyit válaszolok, hogy a latin nyelv ellen nem ellenszemből írtam. Sohasem álltam hadilábon vele. Sohasem buktam meg latinból, sőt mi több, élő édesbátyámnak ki ny. gimnáziumi igazgató, a gimnáziumi tanulmányai, nyolc éven át mindenkor csakis jeles bizonyítványa volt latinból s tetejébe 35 esztendőn át a latin nyelv kitünő tanára volt! A lesállásból kilőtt mérges nyila tehát nem talált, s megvetéssel elhajított!...

Bizonyára olvasta a névtelen levélíró a cikkem után azonnal megjelent szakzszerű bírálatokat a latin nyelvre vonatkozóan a Nemzeti Figyelő március 14-i és 28-i számában Tamás Károlynak, a ma élő magyar filozófusoknak, ha nem is hivatalosan elismerten, de hivattottan és valóságosan egyik legnagyobbika tollából, aki még világviszonylatban is a magyar bölcsészettudomány legértékesebb jelese! A 71 éves Tamás Károly három cikkből álló, hatalmas hurokatú cikksorozatában nemcsak a maga egyéni véleményét nyilatkoztatta ki, hanem a neveléstudomány két világhírű külföldi tudósának a meggyőződését is kimerítően hosszasan, szószertint idéste! Tessék elmélyedni ebben és szégyenkezve okulni!... Búska öntudattal állítom, hogy nagy elégtételre szolgál az, hogy három vasok tudós az oktatásügynek, szóról-asóra igazolta állításaim megdönböztető helyességét, ami annál nagyobb dolog javamra, hogy nem vagyok szakember! Szentül hiszem, hogy cikkemben kifejtett véleményemet hasánc lakosságának 99,99% szavazásával megerősítették!... Sőt fogadást merek ajánlani, hogy előkérsület nélkül, meglepetészerűen, hirtelen megajtott titkos szavassá eseten a gimnáziumi tanárok tulnyómó része is

mellettem szavassal!.. Erre sok bizonyítékom van birtokomban!.. Sőt még a latin nyelv tanárától is! De még tovább megyek!... Tudomásom van arról, hogy a latin nyelv mellett élet-halálra harcoló egyik főfő szakemberünk, aki azt hirdette, hogy a latinosság tette nagygyá és egységessé egykor nemzetünket (ami már magábanvéve lehetetlen állítás), a főváros egyik gimnáziumában tett szemleje alkalmával megdöbbenve tapasztalta, hogy a VIII. osztályosok közül a jó tanulók sem tudják az ilyen szavak értelmét, mint sőtut, suasit, mitto, obitua, propemetus, fero, stb.

Feltette a kérdést: „Van-e értelme a humanizmus fenntartásának, ha nyolc év alatt ennyit az eredmény az ország legjobb gimnáziumában? A humanizmus elavult portéka lett Európában” — tette hozzá lehangoltan. Pedig itt még csupán a szavak, a betű tudásáról van szó; hol van ettől a fölül: a latin szellem átvétele és áhasonltása?!

Bizony a „klasszikus” műveltségből országsszerte siralmas az eredmény, mert a természetes ösztön folytán nem kell belőle a magyar ifjuságnak, sem a szó, sem a szellem, melynek „küönösen képső” lelki hatására azt mondotta egyik írónk, hogy erre a babonára 100 év múltán úgy fognak visszatekinteni, mint a bossorkánypörökre.

A latin nyelv védelmében eddig csak egyetlen ösztön, de teljesen szubjektív érvet halloztam egy szaktanártól egy latinellenes előadás alkalmával: „Mind igaz uram, amit mondt, de ha a latin nyelvet kiküszöbölük a gimnáziumból, akkor én, a feleségem és az öt gyermekem miből fog megélni?...”

Lehet, hogy a névtelenségbe burkolózott orvtámadómnak is ez fajt! Az igazság elpalástolására a Köszoktatásügyi Tanács köpenye mögé lopakodik. Vigyázzon, mert hátha az előkező Tanács nem vállal közsösséget sem előjárása minősíthetetlen megvetésre méltó módjával, sem a levél gyerekes, alacsonyrendű nyelvöltögetésével, mely nélkülös minden leg-elemibb tárgyilagosságot, férfias, magyar emberhez illő helytállást!

Ha mindenkiben csak ilyen szellemi, lelki, erkölcsi ráhatást ért el az ugynevezett „klasszikus” műveltség, ilyen bátor kiállást az óromai virtus, akkor bizonyára ütött a végórja ennek a holt műveltségnek!

Csak azt mondhatom névtelen levélírómnak: „Si tacuisses...!”

Figyelmestennem kell orvlövéssemet, hogy az, hogy én nyugállományú vagyok, azért még ne kegyeskedjék reám jogosulatlan fölénnyel letekinteni, mert én az egész öt évi múlt világháborút végigharcoltam a legelső harcvonalban és nyugalomba igen-igen magas helyről, önként, életpályám éppen legmagasabb csúcsainak elérése előtt vonultam, mindent önzetlenül feláldosva, hogy asóta, immár hat éve minden időmet, minden tudásomat, egész maradék élet-erőmet, sőt még anyagi javaimat is a magyar nemzeti eszmének szenteljem!

Szent megállottsággal kijelentem, hogy önzetlen harcomat millió némtelen névtelen levél ellenére is, feltétlenül, rendíthetetlenül és rettenthetetlenül folytatom legfőbb eszményképemert:

„A tökéletes magyar szellem” diadalmas megvalósításáért!

Akadályok, gáncsvetések nem torpantanak meg, hanem csak felfokossák, felajssák harci vasakaratomat!

Szívem szakadtáig!... Ha kell, a vértanúságig!

Kelet vagy Nyugat?

Sokat vitatkoznak ma azon, hogy a magyarság nova csatákhoz, Kelethez vagy Nyugathoz. Az ellenpartók a legsuvoyosabb érveket egymáshoz és nem tudnak dulóre jutni. Van, aki csak Nyugattól rajong és lehetetlenségnek tartja a turánizmust. Még napkeleti származásunk tényét is lekicsinylik. (Igaz, hogy a legtöbb ilyen vitaköz nem napkestről származik.) A turáni ábrándot csak fantasztikus eszmefuttatásnak tartják és nevételességek tüntetik fel a japán—magyar rokonságot. A lelki és testi jelek közös vonásait pedig merő kitalálásnak mondják.

Nos hat nem különös, hogy majdnem minden székelly kapun megtalálható a japán krizantém motívuma, a fekelő nap és a kirgiz tuipán? Nem véletlenül es nem a szakkönyvekből kimasolva faragta azt oda a székely ezermester. A véreben van. Az diktálta neki. Jó két-három ezer éve ugyan már elszakadtunk az urál—altajaktól, de a motívumok azonosasága azt bizonyítja, hogy egyek vagyunk.

Múltkor egy mandaru ujságot nézegettem és meglepődtem, hogy mennyi hasonló arcot láttam a mi fajunkkal. Az antropológia is kimutatja, hogy a magyarság a uszta mongol jellegű 5 százalekban, a kevertet 60 százalékban meg mindig őrzi. A mongol sajátosság erősebb és az ivadékokban dominál. Tehát ha egy mongoloid fei egy germán típusú vesz el, az utódokban feltétlenül a mongol jelleg lesz erősebben észrevehető. (Pr. kialló potacsontok, ferdő szemrés stb.) Lelekiben is vitathatatlan a nagyfokú rokonság a keleti fajestverekkel. Jó másfelezer éve ugyan elszakadtunk tőlük, de fajunk erősségét bizonyítja, hogy nemhogy satnyultak volna, hanem erősödtek lelki-teszt sajátságaink. (Poida mindkestőre: 1. az árpádkori királyok idejében a magyar zene hanyatlóban volt, ma a turáni szellem és a Kodaly-féle ós zene mentése est még jobban kifejllesztette; 2. az árpádkori koponyák arccsontjai nem annyira mongol jellegűek, mint ma egyes vidékek koponyái.)

Tehát a faj kitermeli magát. Erősíti és védi sajátosságait.

„Turáni ábránd” — mondják nevetve a nyugatpártiak. Elfelejtik, hogy több mint 600 millió ember tartozik a turáni népekhez és összehasonlításuknak tudata mindinkább erősödik. A Volga és Ural vidéken lakó baskir—csuvas rokon népek az orosz iga alatt nyögve mint szabad felistenekre egy tekintenek ránc magyarokra. Wang Teh, Mongólia hercege kijelentette, hogy büszkén vállalja magát a távoli „nagy magyar nappel” egynek és ejön az idő, amikor a turáni népek Budapesttől—Tokioig reális kapcsolatokban lehetnek. A „Bozkurt” című török lap a turkók összefogásáról ír, beleszámítván minket, magyarokat is. A finnek is büszken hangoztatják rokonságukat. Japánban azt tartják, hogy „Magyarország lánzzsa Európa saivében”. Búszkék a velünk való rokonságra. De a hinduk közt élő muzmánok és „hunak” is egynek tartják magukat a magyarsággal. Tordai Sándor László eszades helyesen javasolta a „Nemzeti Figyelő”-ben, hogy a külügyi minisztériumban osztályt kellene felállítani a keleti rokonokkal való kapcsolat reális ápolására. A turáni társaság működése így is felecsülhetetlen.

Kelet felé vagy Nyugatra tehát?!

Tartsuk meg ami jót Nyugat adott nekünk, de ne felejtjük el keleti származásunkat sem. Azt mondják, a kereszténység nyugati. Itt nem szabad a fogalmakat összezavarni. A kereszténység univerzális és a fajok fölött áll. Kereszténységünket a keleti hagyományok ápolása nem zavarhatja. (Nem fehér lovat akarunk ismét áldoztatni.) A kínai katolikusok pagodastilusú templomukban is imádják az Istent.

A keleti vérfelrissítés mindig üdvös volt országuinkra. Így ha a kunokat böles Béla királyunk nem telepítette volna be, az Alföld magyar jellege nem lenne olyan erős! De a bessenyőbetelepítések is igen fefrissítették a nyugatiasodó Moson és Sopron megyek lakóit. Mi, székelyek örízük meg legjobban nemzeti sajátosságainkat. Legkevebbé mi keveredünk, azért a falu- és nepkutatók igazi paradicsoma a Székelyföld. Tradíciónkat is a mi népünk öriste meg legjobban itt a Hargita vidékén viseletben, dalban, építkezésben és főleg erőseben.

Kalotaszegre II. Rákóczi György telepített 1650 körül krimi tatárokat. A magyarokkal hamar összekeveredtek és ma az erdélyi magyarság egyik leg-szárdabb tömbje. Viseletük szépsége a turáni faj magas islést bizonyítja.

Rengőteg példát tudnék még felhozni, de azt hiszem, ez elég, hogy követni tudjuk a turul madár reptelést és büszkén tekintünk Kelet felé mi, a leg-nyugatabbra szakadt turáni vesérőrszemek.

pókakereszturi és csalokszertől Székely György.

HAROTTEK.

Am afrikai angol-szász csapatok husvétra a legnagyobb áldozattal igyekeztek döntést kicsikarni, ennek ellenére azonban vállalkosai annyira sikertelenek maradtak, hogy husvét hétfőjén már csak felderítő vállalkozásokkal próbálkoztak. Az 1. brit hadsereg parancsnoka, Anderson tábornok ugyanúgy járt négy napos hiábavaló áttörési kísérleteivel, mint nem sokkal előtte Montgomery a délkeleti szárnyon a 8. brit hadsereg kísérleteivel. Egy „Tigris” mintájú német nagy harckocsi előretolt és jól álcázott állásból egymagában hét ellenséges páncélosat semmisített meg. Rendkívül nagyok voltak az ellenségnek páncélozott csapatállító kocsikban és más különleges járművekben szenvedett veszteségei is. A tengely erős repülőkövetői kiterjedt bevetésekben támadásokat intéztek az ellenség páncélos gyülekezései, gépjárműforgalma és utánpótlási szolgálata ellen. Készenléti területeiket erős hatással támadták úgyhogy Bou Arada és Medjaz el Bab térségén valószínű páncélos menekülés jelenséget mutattak. Az inváziós tábor repülőterei elleni támadásokban a Földtőri-tengeren több mint 20 angol és amerikai repülőgépet asztomboltak vagy erősen megrongáltak.

A tunéziai harc eseményeknek 3 jellemző vonása van: 1. Az előterep arra kényszerít az ellenséget, hogy páncélosait a keskeny sziklavölgyekben vessen harcba. Ez magyarázza meg a nagy veszteségeket, amelyek a német-olasz páncélos elhárítás az ellenséges páncélosoknak okoz. 2. A német közlekedési repülő és vadászok egyre nagyobb mértékben kiviszik a részletek az ellenséges páncélosok megsemmisítéséből. 3. Jellegetes vonás az is, hogy a tengely csapatok minden erejét az akarat túli el, hogy helyüket a végéig tartásák. A német-olasz védők rendíthetetlen elhárításán az ellenség tulereje ismét megtört.

Az orosz harctéren általában nagyobb esemény nem történt, a tengely harci és zuhanobombázói súlyos károkat okoztak a vörösek csapatállításaiban és hadianyagraktáraiban. Néhány helyi harc volt a Donec központi folyásánál Kurszktól nyugatra, B-jirtól dél-nyugatra és a volchovi arcvonalon. A kubani hídfőnél a vörösek minduntalan újabb erőfeszítéseket tettek, eredménytelenül. Leningrad hadifortéssága célpontjait a német tüzérség állandóan bombázza. Az orosz harctéren az arcvonal most Leningradnál kezdődik, majd a Volhov mentén halad Novgorodig. Elhalad az Ilmen-tó előtt, majd Velikie Lukinál ívben kanyarodik Szmoleszk és Orel irányában. Oraltól kezdve Sriszken és Charchovon át halad a Donec partjára és Szatalintól délkeletre Taganrog közelében éri el az Azovi-tengert. Az arcvonal déli sarka a keresi felszigetelt szemben körülbelül Novoroszijezknál van.

Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok haditengerészeti minisztériuma közölte, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az egyesült nemzeteknek 1942-ben szenvedett hajóvesztésegei több mint egymillió tonnával haladták meg az épített hajóteret.

A berlini reggeli lapok első helyen a Ranger északamerikai repülőgéphordozó hajó elsüllyesztésével foglalkoznak. A Völkischer Beobachter kiemeli a jelentőségét ennek a katonai műveletnek, amely súlyos csapást mért a szövetségesek hajóhadára, valamint a kereskedelmi hajózási rendszerére. Az a tény, hogy az Egyesült Államok haditengerészeti minisztériuma nem volt hajlandó állást foglalni a német különjelentés kérdésében, csak még jobban kiemeli az ellenségre mért csapás súlyosságát. A német tengeraltájtáró fegyver az angol-szászokat a számukra legfontosabb harci területen megfosztotta legerősebb harci eszközüktől.

A csikszeredai Vöröskereszt közgyűlése.

Csikszereda megyei város Vöröskereszt egyesülete öv. dr. Nagy Béniú elnök és Szász Gerő polgármester elnöklétével választmányi ülést tartott.

A polgármester és az elnök ismertették az egyesület tevékenységét és bejelentették, hogy a városban felállítandó készletanyag kórház felszerelésének túlnyomó része biztosítva van. Az egyesület legfontosabb dolga a hiányzó felszerelési tárgyak minél előbbi beszerzése. Ezt a feladatot a csikszeredai szervezet a Vöröskereszt vármegyei szervezetével együttműködve tudja csak megoldani annál is inkább, mert a Vöröskereszt a lehető legkorábban kívánja berendezni a kórházat. A vármegyei szervezettel karöltve adakozásra szólítják fel a falvakat. Már most kéri, hogy a teheresebbek és a vállalatok tartsák kötelességüknek, hogy egy-egy ágyat teljesen szereljenek fel.

A pénztári jelentés során kiderült, hogy az elmúlt évben természetbeni adományokon kívül 6287 pengő volt az egyesület pénzbövelete, abból 3849 pengő adták ki s így 2387 pengő maradt készletben. A jelentés és számviteli a választmányi tudomásul vette, egyben az elnökséget utasította, hogy a tagdíjak behajtását szorgalmazza. Újabb és újabb tagokat is kell gyűjteni, mert minden önálló keresettel rendelkező magyarnak be kell lépnie az egyesületbe.

A folyó évi költségvetés bevételi és kiadási oldalát egyaránt 7—7 ezer pengőben állapította meg a választmány. Ugyanakkor elhatározták, hogy a tagdíjakat a cserkészek segítségével hajtják be.

A polgármester előterjesztésére a folyó évi rendes közgyűlést május 8-án délután 5 órára tűzték ki.

Szász dr. polgármester bejelentette még, hogy központi intézkedésre Csikszeredán is meg kell alakítani a Vöröskereszt légtitlmi, egészségügyi és mentő szakosztályát. A kérdés keresztülvitelére bizottságot küldtek ki.

Mester Miklós

képvisele, székel földműves család gyermeke írja a székel előkelőségeinek.

A székeliek kezdettől fogva mind szabad emberek voltak. A székel társadalmi tagozódásának nem volt rendi jellege. A ma divatos primorság vagyoni és társadalmi megkülönböztetést jelentett s nem volt örökölhető. Az egyik lastrum, ösmelési alkalmával valaki lehetett primor, előkelő székel, de a következő lastrumnál már ugyanez a székel előkelő székel, sőt gyalogos székel lett, ha vagyoni helyzetében rosszabbodás következett be. Aki viszont meggazdagodott, lehetett gyalogos és előkelőségből is primor. Kár a divatos előkelőségek, mert a valóság az, hogy minden székelnek egyenlő joga volt. Ha akár primor, akár előkelő vagy gyalogos székel volt fejvesztésre ítélték és váitésgdíjra, vérdíjra került sor, ezt valamennyi egyformán egyenlő összegben fizette. De a lényeg az, hogy a székeliek két mindig a gyalogos székeliek voltak örökös többségben. Ezek viselték a legsúlyosabb terheket a történelem folyamán a haza és a székel szabadság védelmében. A gyalogosok sorsa ma is osztályrész a székel népek. Legújabbban felekezeten sok fizet és könyvecske jelenik meg a primor-kérdésről, mintha más székel-kérdés nem is léteznék. A primor-kérdés nem azonos a székel nép kérdésével, mert csak kicsinyre rónakérdés, viszont a székel nép kérdése egyetemes jellegű megkeresés. Jobban tennék a primor-kérdés kutatás, ha elhelyezt a székel nép az ócska rétegekkel multbeli asociaió, gazdasági és politikai helyzetével foglalkoznának és azon törnék a fejüket, hogy ezt a jobbcsara érdemes népet nagy társaságban miként lehet ma társadalmilag, gazdaságilag és politikailag felemezni.

Feloszlásra kerülő gyár, üzem
gépl. vasanyagberendezést legmagasabbban vasá-
solom csak nagyban
BIRO ANDRAS
Balatonszentgyörgy

Jelentős egyszerűsítés az adóztatásban.

A szombaton megjelent kormányrendelet megszüntette az egyenesadór után kivételre kerülő összes állami pótdadót és pótlékokat s helyettük egységes állami pótdadót vezetett be. Ezzel az idén már nem vetik ki a rokkantellátási adót, a beteg-pótdadót és gyermekgondozási pótdadót, a nép- és családvédelmi pótdadót, a kincstári pótlékokat, a rendkívüli pótlékokat és a hadfelszerelési adót, hanem csupán az állami pótdadót, mely az említettek kivül magában foglalja a legfontosabbak kártalanítási alapja javára befizetendő kártalanítási hozzájárulást is.

Ez az egyszerűsítés lényegesen megkönnyíti a hatóságok munkáját, mert eddig egyes adóelemeket minden egyenesadó után ki kellett vetni, másokat csak bizonyos alapadók után, mely eljárás még bonyolultabb tette, hogy a hadfelszerelési adót nemcsak az összes egyenesadó után, hanem még az állami pótdadók és pótlékok után is ki kellett róni. Az új rendszer most egyszerűsíti a megszüntetett adókat és helyükre állami pótdadót rendszeresít amelynek kulcsát az egyes alapadók szerint különböző százalékokban állapítja meg.

Ami eddigi pótdadók is előnyt jelent a rendszeresítés, mert a fizetési meghagyás késhésvételekor pontosan értesül arról, mennyit kell egyenesadó és pótdadók címén az államnak fizetnie. A multban ugyanis az adófizető csak az alapadók előléra után az adóívől szerzett tudomást arról, hogy a fizetési meghagyással már kirott adókon felül mivel tartozik még az államkincstárnak.

Az egyszerűsítés állami pótdadó nem adóemelé, mert a megszüntetett adóelemek kifizetésük egyszerűsítése alapján állapították meg a pótdadó kulcsát és csak a kereset megkönyvités érdekében történtek kisebb-kisebbségek hol felfelé, hol lefelé. Számottevőbb kikerekítés csupán ott történt, ahol a beharvált pótdadó egyenlővé tette, mint a társulati és tantemadéssal. Adóemeléssel jellege az új pótdadónak egy tételnel mégis van, mégpedig a keresetből származó öt éven belüli adóit ingázlanok az szerzett nyereségek külön jövedelemadójával. Külön jövedelemadó után eddig utvanie mindössze 10% hadfelszerelési adó járt, míg most a jövedelemadónál általában ártányes 110% os pótdadó jogú kivételre kerül. Ennek csója nem annyira a kincstár bevételeinek fokozása; mint inkább az, hogy az ingatlanpiacon korlátot szabjon a spekulációnak.

E rövid ismertetéstől is kiténik, hogy az egyszerűsítés állami pótdadó bevezetése jelentős lépést jelent adókönyvvezetésnek egyszerűsítésére felé. A legutóbbi költségvetés vitában többen kifogásolták adórendszerünk bonyolultságát, mely felszólalásokra válaszulva Rémeényi-Schneller Lajos, pénzügyminiszter rámutatott arra, hogy az egyszerűsítés és az igazság elve az adóztatás terén nehezen egyenlőíthető össze. Kifejtette, hogy adótvényeink éppen ezért váltak annyira bonyolulttá, mert a kormányok mindig az igazságosságra, vagyis az egyes ember viszonylataik leginkább megfelelő adóztatásra törekedtek, ami elkerülhetetlenül maga után vonta a törvények és rendeletek nehezebb áttekinthetőségét.

A most megjelent kormányrendelet azonban az igazságosság sérelme nélkül egyszerűsít adóztatási rendszerünket, a közönség ezért fogadta megértéssel az új intézkedést.

Egészséges család.

Egészségesnek lenni kötelességünk utódnak és nemzetünk érdekében. Csak egészséges embereknek lehet egészséges gyermeke, mint ahogy csak egészséges fának lehet egészséges gyümölcse. Ezért fontos, hogy a szülők ha azt akarják, hogy egészséges gyermekeik és családi életük legyen, mielőtt házasságot kötnek, orvosi vizsgálatnak vessék alá magukat.

Ezt ma már törvény is előírja. Mielőtt még kihirdetésre kerülne a sor, a házassalandók kötelesek jelentkezni az illetékes tisztviselőknél, majd magánorvossal vagy állami Tüdőbeteggyógyintézetben, illetve Nemzeti beteggyógyintézetben tüdőbaj felől megvizsgáltatni magukat (az állami intézetek ezt ingyen végzik), majd ezek bizonyítványa alapján a tisztvisor ad orvosi bizonyítványt. További lépéseket csak ennek birtokában tehetnek.

Am egészséges családi életnek csakugyan legfőbb ellensége a tüdőbaj és a neml betegségek, különösen a vérhaj. Előbbi a csalátagok egymástól, gyermekek estőlétől kapják meg. A vérhajt egymástól kapják a házasutáruk, gyermekeik pedig vérhajjal születnek. A vérhajos asszony rendszeren több vesztésen esik át mielőtt első gyermekét a világra tudná hozni — de az is beteg.

Különösen az egészséges családi életnek a veszélyes, rónaságos embernek nemcsak teheresége nincsen, hanem egészsége sincs, sőt egészséges gyermekek sem lesznek. Minthogy a rónas ember házában rendszeren szegénység van, ennek nyomán tüdőbaj és más betegségek járnak. Az ilyen ember gyermekei minden betegségre fogékonyak, gyengéek, maguk is rónaságra hajlamosak lesznek. Az a leány tehát, aki gondol jövendő családjának egészségére, nézze meg, hogy aznek udvarlását elfogadja, ne legyen rónaságos, virtuó ember. Mert ha a törvényes vizsgálat meg is védi őt a tüdőbajostól és vérhajostól, a rónaságot csak ő tarthatja magától távol!

Hasonlóképpen nem igaz egészséges családi élet az idegbeteg vagy elmebeteg családok származó ember sem ilyen társatól tehát óvatodnia kell kinek-kinek, utódnak érdekében, kik az idegbeteg családból származnak.

Természetesen mindenkinek vigyázni kell önmagára is. Aki tudja magáról, hogy egészsége nincs egészen rendben, különösen ha tüdőjével volt baja vagy épséggel neml betegségekben szenvedett, addig ne is gondoljon családalapításra, míg teljesen meg nem gyógyult, nehogy az orvosi vizsgálatnak követlenül az esküvő előtt kelljen majd őt letiltatni.

Am egészséges gyermekor előlétele a későbbi egészséges családi életnek. Ezért is különösen gondot kell fordítani a gyermekek egészségére gondoskodásra, majd nevelésre. Ebben a Zöldkeresztes tanácsadás, majd az iskola van segítségünkre. Aki egészséget akar, már a születés előtt legalább minden hónapban egyszer megvizsgálattja magát (Zöldkeresztes tanácsadás)! Nem otthon, hanem lehetőleg intézetben sutt, minél nemcsak tisztaság, hanem kényelem tekintetében is rónaság előnye van. Állami kórházak és szülőtintézetek szegényjogos asszonyt szülésre legyen vesnek fel. Am újszülött gondoskodását illetően nem kuralásokra vagy öreg asszonyokra kell hallgatni, hanem ismét az orvosra vagy a Zöldkeresztes tanácsadásra, különösen a változások idején. (Kiválasztás, fogzás stb.) Ezzel nemcsak sok betegségek vesal előjét, hanem sok békétlenségnek is, amit a családban a rosszul gondozott gyermek sírása okoz.

Am egészséges családi életben tartónk az is, hogy azon belül mindenkinek vigyázni egészségre. Pontosabban végezzük dolgát — az asszony háztartási munkájának különösen nagy szerepe van az egészséges családi életben — de amelletl juttasson időt a pihenésre is. Am egészséges családi élet előlétele különben a jó lakás, helyes táplálkozás is. Ha valakit betegség korlát, idejében vizsgálattassa meg magát és persze tartasson is be, amit az orvos rendel.

A bírák szavátai üdülő házban nem igazságügyi szolgálatban állók is

nyerhetnek folyó évi június hó 10-16. július hó végéig terjedő időben elhelyezést és ellátást.

A fűtőüzemben hideg és melegvíves egy ágyas szobák 5 P. 50 f., kétágyas szobák 8 P. 80 f. és 11 pengős áron kaphatók. Csupán hidegvíz szolgáltatással egy ágyas szoba 4 P. 40 f., két ágyas 7 P. 70 f. — Pótágyért 2 P. 20 fillert számítunk.

A melléközlésekben hidegvíz szolgáltatással egy ágyas szobák ára 3 P. 30 f., két ágyasoké 6 P. 60 f., néhány két ágyas szoba 5 P. 50 fillért is kapható. Pótágyakért ugyancsak 2 P. 20 f. jár.

A szobákhoz jön még 10 szanalék kiszolgálási díj és 5 szanalék forgalmi adó, valamint a fürdő-egyetlennek járó személyenként és naponként 50 fillér körüli gyógyfürdői díj.

A fűtőüzemben levő átriumban napi háromszori étkezés 7 pengő, emihez 10 szanalék kiszolgálási díj is jár. Közvetlen igazolvány, illetve élelmiszerjegyek szükségesek.

Szobákat június 1-éig az Országos Bíról és Ügyészi Egyesületnél Budapeston (XII. Rák György utca 20. sz.) lehet igényelni. A szoba igényléssel egyidejűleg 30 (harminc) pengő előleget kell az O. B. Ü. E. 31 060 számú postatakarékpénztári csekkaszámjára befizetni.

Hét napnál rövidebb ott tartózkodás esetén a fenti szobák 10 szanalékkal emelkednek.

Egészséges táplálkozás.

Ami egészséges táplálkozásnak teljes mértékben ki kell elégítenie az ember testének szükségleteit, azonkívül nem szabad olyan anyagokat a szervezetbe vennie, melyek annak ártalmára lehetnek.

A test szükségletei: szénhidrátok, fehérjék, zsírok, vitaminok, sók, víz. Szénhidrátok: liszt, cukor, keményítősték. Ezeket leginkább a növényi ételekben találjuk meg. Húsban, különösen felhasználódó táplálékok esetében, felöltött ember napi szükséglete belőlük kb. 300-400 gramm. (Kenyér stb.) Fehérjék: hús, tojás, sajt, tej, túró. A test felépítésének szükséges anyaga a fehérje, napi szükséglet belőlük kb. 6-7 deka. Zsírok: állati zsír, olajok, vaj. Ezek erősen melegtermelő ételek, ezért fogyasztásuk különösen hidegben fontos. Napi szükséglet általában 5 deka. Vitaminok: igen sokféle van, általában a fenti anyagokból összeállított vegyes koszt mellett vitaminokból is elegendő mennyiségűt kapni, legfeljebb több nyers gyümölcsöt és zöldséget kellene fogyasztanunk. Sok legismertebb közülük a konyhasó, kivéve még többféle ásványi sóra is szükségünk van, ezeket azonban megkapjuk a vegyes kosztban. A víz: elengedhetetlen anyag. Lössfélék, tej, tejsavó stb. formájában kb. napi másfél-két liter vívet veszünk magunkhoz.

A szükségletek különbözők. Életkor szerint: a gyermek aránylag többet eszik, mint a felnőtt. Nők egyelőre kevesebbet esznek, mint a férfiak. Többet eszik a fiatalok, mint a nyarok.

Ami egészséges táplálkozásnak beavatottnak kell lennie. Egy nap háromszor, legfeljebb négyszer enni elég, viszont hibás az napi egyszeri vagy kétszeri étkezés. Helyesen kb. 4-5 óránk kell eltelnie két étkezés között. Ami egészséges táplálkozás továbbá: vegyes vagyis egyformán szerepeljen benne állati és növényi tápszer, nyers és főtt ételek. Ami egészséges étel elkészítése bizonyos gyakorlatot igényel, mert nemcsak tisztán kell főzni, hanem tisztán, csinosan fel is tálalni. A jó és, jó szag, csinos és tiszta feltalálás az emésztést készíti elő, az egészségben tehát szükséges.

Milyen anyagok ártalmasak? Elsősorban a romlott ételek. Ahol ételek mindig gyanús, megenni nem szabad, ha csak nem jégen állt vagy ha nem állásra készített. (Szalonna stb.) Különösen a húsoknál romlásnak, de a zöldségek is. Romlásnak indult étel sült-főzettel nem lehet megjavítani! Ártalmasak továbbá a felfújt ételek. Ha az állat beteg volt. Ha a tojás állott vagy beteg állattól származott. Zöldségek és gyümölcsök, melyeket megfogdosztak, melyekben állatok hozsánfértek, melyeket patak- vagy folyóvízzel öntözték. Ha az étel nem romlott, csak kezelése miatt gyanús, az sült-főzettel ártalmatlanná lehet tenni. Különösen járványos időben fontos, hogy csak elkészített ételt egyllak.

Ártalmas lehet a víz, sőt súlyos betegségeket is terjeszthet. (Tífusz, kolera, vérhas stb.) Először a folyó- és patakvíz, de olyan kút víz is, amelyik egyszerűen kővel bélelt vagy béletlen, árnycsövek és trágyadombok közelében (legalább 50 méter!) levő, visszafolyó kútból kútból származik. Hasonlóképpen igen veszélyes lehet a kővel használt források víze, ha azokba késsel és edényekkel belenyúlnak. A gyanús vizet csak 10 percnyi főzés és azután pár órai állás után lehet meginni, különösen járványos időben.

Vannak végül olyan anyagok, melyek akkor is ártalmasak, ha nem romlottak vagy felfújtak. Ilyen elsősorban minden szesz ital, ilyenek a mérgező gombák, stb. Minden szesz ital árt, legfeljebb az erősebbek jobban. (Pálinka!) Még akkor is árt, ha valaki naponta csak egész keveset fogyaszt belőlük. Gyermekeknek szesz ital adni halálos bűn.

Tűzifatermelésre
alkalmas, jól megközelíthető
ERDŐT VENNÉNK.
Ajánlatokat kérjük: Magyar Fa Részvény-Társaság Kirendeltsége, Csiksereda címre.

A közönség figyelmébe!

Hadigondosai célra a közelmultban kis felárral 8 címletből álló postabélyeg sorozat jelent meg. A művészi kivitelű bélyegek történelmünk egyes korszakainak legjellegzetesebb magyar katonatisztjeinek keresztül a magyarság ősi vívői erényeit szemléltetik.

A különböző és szép kivitelű bélyegek iránt nemcsak a bélyeggyűjtői körökben, hanem a nagyközönség részéről is óriási érdeklődés mutatkozik. És a nagyérdemű érdeklődés főképpen annak tudható be, hogy ezeknek a kis felárral árusított bélyegeknek a használatával mindenki igyekszik a hadigondosok céljait anyagi erejéhez mérten támogatni.

A bélyegek nemcsak sorozatban, hanem az egyes címletek külön-külön is az összes postahivataloknál vásárolhatók. Hasznos kötelességünknek tesszük elegendő és nemotthonos élet-halál harcát segítjük, ha postai küldeményeink díjának lerovására ezeket a bélyegeket használjuk.

A varázsát veszített Riviera.

A Cote d'Azur háborús arca.

Szürke esőfelhőzet bor a hideg Miaztrál az Alpok felől. A Corniche, a Toulontól Nizzáig húszötöt híres Riviera-annak színtelenre sápadva türi a tavassal viharok ostromát, azokat magasztalt szeptembernek nyomai is hiányosnak. Ami a szurpart nap nélkül cseppet sem emlékeztet nevére. A liguri-tenger irányában hullámsó lejők már lemet üldölnék ugyan, a szélmentes szorokban már mérsékelten mímésállattal terhes a levegő és minden kertben virít az ibolya — a pálmák levelei azonban még szárazon sörögnek, az oleander, ciprus és a piniák lombosata még nem lehet friss gyantaszagot.

Fürdő- és üdülőhelyek idején kívül mindig sajtóságos szomorú látványt nyújtanak. Etomók a persegő élet, nyüzsgő emberokadalom, különben olyanok, mint a hadsereg kitértett övezetei. Néhány nagyobb város kivételével ma az egész Riviera olyan, mint egy emberlétlen szarkiföldje.

A legtöbb kertész hárs kapuján fakult cédula szomorkodik: „Erdőt! Ocsón erdőt! „Soha vissza nem térő alkalom!” A kis vikondbástól a harmincszobás luxusvilláig minden kapható, sőt akár egész Tador-kastélyokhoz is „olcsó” pésszen hozzá lehet jutni. Ennek az olcsó pénznek természetesen jó pénznek kell lennie. Egyes kapuragassok egészen leplezetlenül ki is mondják: „Ha lehet, devizáért vagy pedig csere megfelelő külföldi ingatlan ellenében.”

Valamikor számtalan kikereskedő vagy vállalkozó álma volt ezen a vidéken pánzlót, szállodát, kávéházat, fodrászüzletet vagy divatszalonot nyitni. Akinek sikerült eddig eljutnia, az már biztos ravába is érkezett. A pénz patakjában folyt. A külföldiek — és majdnem minden vendég külföldi volt — két késsel eszték a főt és a dollárt. A természet nem változott még ugyan, az aranytojást rázó tyúk és az aranygyapjas birkák, melyek ogy türelmesen engedik magukat nyírni, eltűntek — mondja egy híres fürdőszálloda igazgatója. A villák és a szállodák kétharmad része angolok vagy nemzetközi üzletemberek kezén volt. Néhány kivételt egy-két már szinte bennszülötté vált öreget leszámítva valamennyien elmentek. És a magyarságot, hogy az egész szurpart menten emberek rug a deszkával beszegett ablaku villák alá. A pompás parkokat és virágoskerteket csalan és gaz verte fel. A francia háztuljdonosok kertjében és azok a fűdőkben, ahol aszított az illatszergyárak szegfű- és rózsaszáltagyával virultak, most koral fűszelékfélék díszlnek. Már a múlt évben kiderült, hogy a Riviera áldott kilmaja termel a kontinens legizletesebb, legfinomabb fűszelékjét. A franciák kezdik megérteni, hogy azok az idők, amikor a napra és az angolosságnak milliómonok utánál kedvére hagyathattak, már végleg elmúltak. Ma már a munkanélküli paradicsom is munkára fanyalodott.

A kis tengerparti fűszek majdnem teljesen kihalnak. Gyakran már egyetlen vendéglő és egyetlen parányi szatóczüzlet is kitudja elegendő az igényeket.

A nagyobb helyeken, mint Toulonban, Cannesben és Nizzában valamivel jobb a helyzet, különösen Nizzában, mely a háttérben elrejtve tulajdonképpen ipari város is. Mintha az egész partvidék lakossága a nagyobb városokba gyűlne volna össze. Az indiai nábobok, orosz nagyhercegek, angol lordok és spanyol hercegek azonban természetesen hiányosnak. De nincs is ami csábítsa őket: az állandóan haragzó sone elmut, az étlapok fölüllegessékké váltak. A híres Piazz Masséna, egykor a karneváléok idején mongalmas néppünepélyek színhelye, fűszelékplaccá alakult át. A Casino Municipal fényűző épülete előtt néhány rosszkedvű gesztenyefűszek társaságában egy újságírás écsorog — újságok nélkül. A nagyváros legelőkelőbb utcája még most is a „Promenade des Anglais” nevet viseli, de mérégedraza üzletel, melyek valamikor az egész világ legértékesebb ékszerait, legfantasztikusabb kárpjait, leghírcamodottabb ismétlődő, ruhakölteményeit és cipőt árusították, éppen egy zárvannak, mint a cannesi „Promenade de la Croisette” csillogó kirakatai.

A pénzmágnásokra alapított üzleti forgalom helyét, mint Franciaországban mindenütt, itt is a fekete piac foglalta el. A gyomorproblémák a multbeil aranykört már csak halvány emlékké degradáltak. A sorbállítás itt sem ismeretlen már, az egytől-től — ugyan ki gondolta volna néhány évvel ezelőt — napról-napra gyarapítja népszerűségét. Az előkelő kis luxusvendéglők díszkrét alkonyati világításukkal, hóföher asztalterítőkkel, értékes enűt evőeszközökkel, tündöklő kristályokkal — mintha sohasem lettek volna. A parányi rémszerpenyőn néhány pirított calga elődtelként a salátával körített „besztek” előtt, az a leginkább lakoma, amit ma itt el lehet képselni.

A megállásnapokból a lakosság alig lát valamit. Mintha mindenbe, az ó kevéssé feltűnő jelenlétükbe is beletörődött. Sőt még örültek is, amikor végre megszabadították azokat a fiatal angol gentlemennek utolsó példányaitól is, akik egészen a legutóbbi időkig tennisszel és bakkarással töltötték időjüket, hogy a katonaszkodás kényserétől megszabaduljanak. Természetesen eltűntek a Secret Service emberei is. Ezeket sem nagyon sajnálja a bennszülött nép: az a fagyos egykedvűség, amellyel az exkluzív feketeplaci étkezőkben eser frankot is kifosztott egy-egy szorosabb ebédért, mindig asszka volt a szemükben.

Hiába igyekszik a pazarló természet minden szép-séghibát álcázni, lassankint a Riviera kultúrája is megkopnak. Cannes nagy szabványosságában a gondoska

nélkül maradt yschtok egyre siralmasabb állapotba kerülnek. Mire a háboru befejeződik, alighanem megérnek már a feltűzésre. A szürkecsüld tengeren sem vitorla, sem fűszelőd nem mutatkozik. Hangosan viltató éhes sűrlyhadak várják a hasatérő halászatot. Vigasztalan hangulat — és ha a kűszűbőn álló tavassz szilnompás virágosnyegeket fog a varázsától a tájra, a Riviera nem kapja már vissza régi varázsát.

Hermann Fiddikow.

Fej -

és derékfájás, émiyégés, aranyér, háztalalan teint gyakran csak emésztési zavarok következménye. Nyenkor is segít.

Odesszai kivonulásuk előtt hatezer politikai foglyot megszárítottak le a vörösök.

A talorkai tömegsír feltárásával kapcsolatban román katonai hatóságok egyre újabb értesüléseket kapnak az odesszai lakosság köréből. Az értesülések szerint a GPU Odesszában az 1940. és 1941-es években sok német, ukrán és bolgár nemzetiségű személyt letartóztatott és az ottani politikai fogházba szállított. Állítólag ugyanebbe a fogházba szállították azok becsarabjai és bukovinai román családok. Ezeket bolsevistaellenes magatartásuk miatt tartóztatták le. A fogházban 1941. október elején összesen mintegy 6000 új német, román, bolgár és ukrán fogoly volt. A fogház környékén lakó odesszaiak elbeszélése szerint a GPU ágyonkők 1941. október 13-14. napján, tehát Odesszában a román csapatoktól történt megszállása előtt két nappal, megölték mind a 6000 politikai foglyot, azok holttestét, sohasem találták meg. Amikor a várost megszállták, a fogház üres volt. A vizsgálatot vezető román hatóságok most azt kutatják, vajon a feltárt tömegsírban a GPU e 6000 áldozata fekszik-e, vagy pedig azokat Odessza környékén valahol másutt kell keresni.

A Német Távirati Iroda közleménye szerint a katyni erdőben végzett ásatások során április 28-ig 500 holttestet hantoltak ki. A kihantolásokat a személyazonosság megállapítása után egy másik sírba temették el.

A lengyel Vöröskereszt bekapcsolásával most gyorsabban haladnak a munkálatok. A közlemény szerint felsorolja sok lengyel tisztnek a nevét, akiknek személyazonosságát már megállapították.

A Stefani Iroda jelent: A délamerikai államok fővárosában mely benyomást keltett a szovjet-lengyel diplomáciai kapcsolatok megszakításának a híre. Szovjet felfogás szerint a lengyel kormány hibája volt, hogy állandóan annak az eltűnt 10 ezer embernek az ügyével foglalkozott, akiknek a holttestét most kezdik feltárni a Szmolenszk körül erdőben. A délamerikai államokban ugy gondolják, hogy a lengyel kormány legelőkelőbb feledata az volt, hogy foglalkosk azmel a kérdéssel, nem pedig az, hogy érdektelenséget mutasson az eltűnt lengyelek iránt. Nyilvánvaló, hogy Szatallnak nem az a véleménye. Stalin nem enged meg senkinek sem, hogy belenyatkozzék a bolsevizmus külső, vagy belső ügyelbe.

Március közepén egy külföldi hírgyűzőség jelentette, hogy a szovjet kormány kiutasította úllalmat mondott ki a Szovjetunióban élő lengyelekre. Tájékozott részről ezt a jelentést most megerősítik és ezzel kapcsolatban Káiroból még a következőket közlik:

A Szovjetunióból Kúszelkeleire és Skóciába szállított lengyel csapatok tagjai körében igen nagy nyugtalanság uralkodik azok miatt a hírek miatt, amelyek szerint a szovjetkormány valamennyi Szovjetországnba deportált lengyel állampolgárt, illetőleg mindazokat akik a véletlen folytán tartózkodnak ott, a Szovjetunió állampolgárainak tekintli. A Szovjetunióban élő lengyel állampolgárok között sokaner olyan asszony, gyermek és szülő van, akik a külföldre szállított lengyel katonák hozzátartozói. Ezeknek a katonáknak a kiutasításakor a szovjetkormány biztosítékot adott, hogy családtagjaik rövidesen követhetik őket. A szovjetkormánynak a lengyelekkel szemben megváltóztatott állásfoglalása aggodalmat kelt a Szovjetből eltávozott lengyel katonák bozátartozóinak jövője tekintetében.

„Transsylvania” Bank Részvénytársaság

KOLOZSVÁR

Alapítatott 1872. évben.

FŐKOK: Csiksereda, Gyergyószentmiklós, Zilah.

LEÁNYINTÉZETE: Sallágyosmlyői Takarékpénztár rt.

BETÉTEKET legelőnyösebb kamatozásra elfogad.

VÁLTÓKÖLCSONÖKET folyósít.

ÁTUTALÁSOKAT az ország bármely placára esztűsöl.

Keresek megvételre egy kisebb főzőkályhát. Cim a Vákár nyomdában.

